

Justitiedepartementet
Ju2025/01012

Yttrande över slutbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor (SOU 2025:45)

Synpunkter

Helsingborgs stad är mycket positiva till slutbetänkandets förslag. Det finns ett brett stöd i stadens nämnder för möjligheten att dela uppgifter mellan myndigheter utan begäran från myndigheten som tar emot uppgifterna. Helsingborg stad instämmer i att ökad tydlighet, större enhetlighet och färre motstridigheter i den sammantagna regleringen av myndigheternas informationsutbyte underlättar en effektiv samverkan.

I flera fall kan myndigheter ha nytta av uppgifter som staden har utan att de själva vet om det. På samma sätt kan det finnas uppgifter som staden kan ha nytta av hos andra myndigheter. Det kan till exempel handla om att informera utredande myndigheter när oegentligheter upptäcks vid granskning, tillsyn eller via tips. Förslaget att dela uppgifter på eget initiativ stärker möjligheten för staden att samverka med andra myndigheter genom att utbyta uppgifter.

De nya sekretessbrytande reglerna innebär en stor förändring i hur stadens verksamhet kan och får arbeta gentemot andra myndigheter. För att undvika missförstånd och få ut bäst effekt av förslagen hade det varit önskvärt att förslagen från både delbetänkandet och slutbetänkandet träder i kraft samtidigt.

Informationsdelning på eget initiativ stärker kommunens brottsförebyggande arbete och samverkan med andra myndigheter

Helsingborgs stad ser och förstår den stora nytta som förslaget innebär i det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbetet. Genom effektivt och ändamålsenligt informationsutbyte ges kommunen bättre möjlighet att utföra sina brottsförebyggande uppgifter. Den generella sekretessbrytande bestämmelse kommer att förbättra våra förutsättningar att förebygga, upptäcka och arbeta mot såväl välfärdsbrott som annan organiserad brottslighet. Helsingborg stad har under lång tid gjort omfattande satsningar på lokal myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet och arbetar aktivt för att stärka verksamhetsskyddet mot välfärdsbrottslighet. En av de största utmaningarna är sekretessregelverket som ofta förhindrar ändamålsenligt informationsutbyte. Vi har därför länge efterlyst lättnader i sekretessen för att kunna arbeta mer proaktivt och skydda våra gemensamma resurser.

Vi vill också särskilt understryka vikten av att även hälso- och sjukvårdssekretessen omfattas av den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen. Även inom vården finns situationer där begränsad informationsdelning kan vara avgörande för att förebygga brott, motverka välfärdsbrottslighet och skydda barn och unga från att fara illa. Vi delar uppfattningen att hälso- och sjukvårdens uppgifter är av känslig art, men konstaterar att det redan idag finns reglerade möjligheter till uppgiftslämnande exempelvis genom socialförsäkringsbalken. Med tydligt angivna syften och rättssäkra ramar är det vår bedömning att även vårduppgifter kan delas på ett sätt som värnar den personliga integriteten och samtidigt stärker samhällets brottsförebyggande förmåga.

Förslagets konsekvenser för socialtjänsten

Det är möjligt att den föreslagna förändringen kommer innebära en utökad behandling av dels känsliga personuppgifter dels uppgifter om lagöverträdelser och dels uppgifter som rör sårbara personer. Enskilda individers personuppgifter kan i högra grad spridas till fler myndigheter vilket skapar möjligheter för myndigheterna att kartlägga individens hela livssituation. För socialtjänstens del kan detta innebära en ökad hantering av handlingar med känsliga personuppgifter och att socialtjänsten behandlar fler personuppgifter än som behövs för att utföra uppdraget. Vidare kan uppgifter lämnas ut till en annan myndighet med potentiellt svagare sekretesskydd än hos socialtjänsten.

Ändamålsenlig informationsdelning väger tyngre än den enskildes integritet

Helsingborgs stad vill framföra att utredningen har gjort bra och välbalanserade avvägningar mellan förslagets nytta och den enskildes integritet. Det är dock viktigt att beakta de konsekvenser som en mer tillåtande lagstiftning kan få för den registrerade individen och i slutändan dennes tillit till myndigheter. Särskilt viktigt är detta inom socialtjänsten.

Dataskyddsförordningen är en rättighetslagstiftning med syfte att skydda människors integritet och rätt till privatliv. Nya tolkningar av förordningen kan utmana delar av dess ursprungliga syfte.

Med detta i åtanke är vår slutsats likväl att det allmänna intresset av en ändamålsenlig informationsdelning väger tyngre än den enskildes integritet i den här typen av samverkan.

Kommunen bör inkluderas i enlighet med lagen om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet

Avslutningsvis vill vi framhålla vikten av att kommuner inkluderas som samverkande myndigheter i enlighet med lagen om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet. I kombination med de föreslagna författningsändringarna skulle detta avsevärt stärka samhällets samlade förmåga att stå emot den organiserade brottsligheten.

Kommunstyrelsen